

PONTSZÁM: _____

KÓD: _____

1. Az alábbi kijelentések közül jelölje a pontosat +, a hamisat pedig – jellel! A megfelelő jelet a mondat után írja! **2 pont**

- a) Kosztolányi Dezső *Pacsirtájának* apa-szereplője Vajkay Ákos.
- b) Babits Mihály a *Nyugat* főszerkesztője volt.
- c) Ady Endre műzsája Anna lett.
- d) Erkel Ferenc zenésítette meg Vörösmarty *Himnuszát*.
- e) Charles Baudelaire a szecesszió ismert képviselője.
- f) Kármán József az *Aranysárkány* szerzője.
- g) Csokonai *Dorottya* című alkotása vígeposz.
- h) Az *V. László* balladát Arany János írta.
- i) Kassák Lajos a magyar avantgárd képviselője.

2. Írjon egy rövid esszét Hazatérés az Apokrifben címmel! **3 pont**

3. Definiálja a következő fogalmakat!

3 pont

shakespeare-i szonett

deus ex machina

fikció

4. Melyik nem illik a sorba? Húzza alá, majd indokolja döntését!

1 pont

Léda, magyar Ugar, Új versek, Esti Kornél, kuruc versek, hajó, Nyugat, Nagyvárad.

Indoklás:

5. Ki írta a következő műveket? Írja a szerző nevét a megfelelő cím mellé! 2 pont

Búcsú Váradtól _____

A per _____

Fürdés _____

Száz fabula _____

Gyász _____

6. Olvassa el a következő szöveget, majd feleljen a kérdésekre! 2 pont

Örkény István: *Az élet ételme*

Ha sok cseresznyepaprikát madzagra fűzünk, abból lesz a paprikakoszorú. Ha viszont nem fűzzük fel őket, nem lesz belőlük koszorú. Pedig a paprika ugyanannyi, éppoly piros, éppoly erős. De mégse koszorú. Csak a madzag tenné? Nem a madzag teszi. Az a madzag, mint tudjuk, mellékes, harmadrangú valami. Hát akkor mi? Aki ezen elgondolkozik, s ügyel rá, hogy gondolatai ne kalandozzanak összevissza, hanem helyes irányban haladjanak, nagy igazságoknak jöhet a nyomára.

a) Miért tekinthető ez a szöveg egyperces novellának?

b) Értelmezze a szöveg címét!

c) Értelmezze a következő mondatot: „Csak a madzag tenné?”

7. Kinek melyik művében találkozott a következő motívumokkal? Nevezze meg a szerzőt és a mű címét! 2 pont

elszaporodó egerek

vándorlás

városi kávéház

8. A magyar nyelvnek melyik nyelvrokona a felsoroltak közül? Karikázza be a megfelelő válasz előtti betűjelet! 1 pont

a) bolgár

b) mongol

c) hanti és manysi (más néven: osztják és vogul)

9. Milyen mássalhangzótvény érvényesül az alábbi szócsoportokban? 1,5 pont

a) *többre, varrta, vedd meg, karddal, otthon*

b) *bontsa, kenje, segítség, vonják, játszatok*

c) *vízzel, széllel, azzal, ezzel, szebbé*

10. Mit jelentenek ezek a szavak? Foglalja őket egy-egy mondatba! 1,5 pont

a) irat – írat, b) huzat – húzat, c) tolat – tollat

a) _____

b) _____

c) _____

11. Húzza alá az alábbiak közül azokat a szavakat, amelyek képzettek! 1 pont

kérvény, iskola, ház, könyvelő, tanár, palota, porta, festő

12. Keresse ki, majd a tanult módon jelölje az alanyt, az állítmányt és a tárgyat!

1,5 pont

Az alkonyat, a merengő festő fest:

Violára a lemenő felhőket

S a szürke fákra vérző aranyat ken, (Juhász Gyula)

alany _____

állítmány _____

tárgy _____

13. Minősítse a kiemelt szavakat szófaji és mondatrészi szerepük szerint!

5 pont

	SZÓFAJ	MONDATRÉSZ
üst mellett		
négy-négy kiló		
sóhajtv a végignézett		
azután héjazzák le		
ezt így		

14. Az alábbi szavak közül a helyesen leírtak előtti betűjelet karikázza be! 1 pont

- a) hagyjon
- b) higyjen
- c) fagyjon
- d) fogyjon

15. A helyesen írt szót követő mezőbe írjon X-et!

1,5 pont

únalmas		unalmas	
iroda		iroda	
körvonal		körvonal	
szekfű		szegfű	
béklyó		békjó	
karvaj		karvaly	

16. Az alábbi felirat szövegét írja át helyesen!

1 pont

JAVÍTÓKULCS

Az alábbi kijelentések közül jelölje a pontosat +, a hamisat pedig – jellel! A megfelelő jelet a mondat után írja! 2 pont (5–4 helyes válasz: 2 pont, 3 helyes válasz: 1 pont)

Kosztolányi Dezső *Pacsirtájának* apa-szereplője Vajkay Ákos. +

Babits Mihály a *Nyugat* főszerkesztője volt. +

Ady Endre műzsája Anna lett. –

Erkel Ferenc zenésítette meg Vörösmarty *Himnuszát*. –

Charles Baudelaire a szecesszió ismert képviselője. –

Kármán József az *Aranysárhány* szerzője. –

Csokonai *Dorottya* című alkotása vígeposz. +

Az *V. László* balladát Arany János írta. +

Kassák Lajos a magyar avantgárd képviselője. +

Írjon egy rövid esszét Hazatérés az *Apokrifben* címmel!

Kreatív írás legyen, a jelölt utaljon a motívumokra, pl. csillag, öreg szülők, ház. Minden helyes válasz elfogadható. 3 pont (részpontokkal)

Definiálja a következő fogalmakat! 3x1 pont

shakespeare-i szonett: 14 egybeírt sor, keresztrím és páros rím stb.

deus ex machina: isteni gépezet, beavatkozás, egyik eposzi kellék stb.

fikció: képzelet, elképzelés, a művészet fikció stb.

Melyik nem illik a sorba? Húzza alá, majd indokolja döntését! 2x0,5 pont

Léda, magyar Ugar, Új versek, Esti Kornél, kuruc versek, hajó, Nyugat, Nagyvárad.

Indoklás:Nem Ady Endre hőse, Kosztolányi hőse stb.

Ki írta a következő műveket? Írja a szerző nevét a megfelelő cím mellé! 2 pont (3 helyes válasz: 1 pont)

*Búcsú Váradtól*JANUS PANNONIUS

*A per*FRANZ KAFKA

*Füredés*KOSZTOLÁNYI DEZSŐ

*Száz fabula*HELTAI GÁSPÁR

*Gyász*NÉMETH LÁSZLÓ

Olvassa el a következő szöveget, majd feleljen a kérdésekre!

Örkény István: *Az élet ételme*

Ha sok cseresznyepaprikát madzagra fűzünk, abból lesz a paprikakoszorú. Ha viszont nem fűzzük fel őket, nem lesz belőlük koszorú. Pedig a paprika ugyanannyi, éppoly piros, éppoly erős. De mégse koszorú. Csak a madzag tenné? Nem a madzag teszi. Az a madzag, mint tudjuk, mellékes, harmadrangú valami. Hát akkor mi? Aki ezen elgondolkozik, s ügyel rá, hogy gondolatai ne kalandozzanak összevissza, hanem helyes irányban haladjanak, nagy igazságoknak jöhet a nyomára.

2 pont

Miért tekinthető ez a szöveg egyperces novellának?

A szerkezete novellaszerű, sűrített, sorsfordulat stb. Minden helyes válasz elfogadható. **0,5 pont**

Értelmezze a szöveg címét!

A paprikakoszorú metafora, noha a koszorú a halálra utal. Filozófiai kérdés, amelyre nincs egy igaz válasz stb. **0,5 pont**

Értelmezze a következő mondatot: „Csak a madzag tenné?”

A madzag az életútra is utal, amely bármikor elszakadhat. Jelentéktelen apróság, amely az élet értelmére utal. Minden helyes válasz elfogadható. **1 pont**

Kinek melyik művében találkozott a következő motívumokkal? Nevezze meg a szerzőt és a mű címét! 2 pont (3 vagy 2 helyes válasz esetén)

elszaporodó egerek MÉSZÖLY MIKLÓS: JELENTÉS ÖT EGÉRRŐL

vándorlás NÉPMESE, MÓRICZ ZSIGMOND: BARBÁROK STB.

városi kávéház KOSZTOLÁNYI DEZSŐ: PACSIRTA

Minden helyes válasz elfogadható.

c)

1 pont

a) rövidülés; b) összeolvadás; c) írásban jelölt teljes hasonulás 3X0,5 pont

**Az alábbi, és a hozzájuk hasonló szóhasználattal jellemezhető válaszok elfogadhatók:
3X0,5 pont**

a) Ez a dokumentum érdekes írat.

A tanár ellenőrzőt írat.

Itt nagy a huzat. VAGY: Új huzat kerül a bútorra. VAGY: Új huzatot húztunk a paplanra.

Zoltán fogat húzat.

A teherautó az udvarba tolat.

Tollat vett golyóstoll helyett. VAGY: A madárfiókák tollat növesztenek.

kérvény, könyvelő, tanár, festő

4X0,25 pont

Az alkonyat, a merengő festő fest: Violára a lemenő felhőket S a szürke fákra vérző aranyat ken.

3X0,5 pont

10X0,5 pont

	SZÓFAJ	MONDATRÉSZ
üst mellett	névutó	helyhatározó
négy-négy kiló	számnév	mennyiségjelző
sóhajtva végignézett	határozói igenév	módhatározó
azután héjazzák le	névmás (határozószó)	időhatározó
ezt így	névmás	tárgy

a), c), d)

4X0,25 pont

únalmas		unalmas	X
iroda		iroda	X
körvonal	X	körvonal	
szekfű		szegfű	X
béklyó	X	mojos	
karvaj		karvaly	X

1 pont

Tájékoztatjuk kedves Utasainkat [utasainkat], hogy a busz hátulja ugyanoda megy, ahova az eleje, ezért legyenek szívesek hátra fáradni! [.] Köszönjük! – A szögletes zárójelbe helyezett megoldás is elfogadható.